

SYNOPSIS GENERIS DORATURA SAHLB.

Auctore Dre G. HORVÁTH.

(Tab. XVII.)

Species generis *Doratura* SAHLB. (e fam. Jassidarum) statura, colore, picturis aliisque notis inter se valde similes, sed præsentim structura apparatus genitalis marium et segmenti ventralis ultimi feminarum facile discernendæ sunt.

Styli genitales marium, qui in hoc genere a scrutatoribus hucusque neglecti fuerunt, sæpe optimas præbent notas specificas. Styli hi, prope angulum basalem externum laminarum genitalium nascentes et ab infero laminis genitalibus omnino tecti, sunt corpuscula nigro- vel fusco-picea, sat gracilia, primo introrsum, dein retrorsum curvata. Pars eorum basalis tuberculo valido oblique extrorsum et sursum vergente est prædita; margo internus arcuatus sæpiissime denticulo laterali armatus; apex plerumque acutus, raro (*D. heterophyla*) truncatus et uncinatus.

Species hujus generis loca graminosa arida inhabitant, exceptis speciebus duabus (*D. paludosa* et *salina*), quæ prata humida diligunt. Imagines mensibus Junii - Octobris reperiuntur. Copulationem sexuum mense Julii observavi.

Mares.

- 1 (6). Valvula genitali brevissima, retracta, segmento ultimo ventrali multo breviore; laminis genitalibus segmento ultimo ventrali æquilongis vel vix longioribus; stylis genitalibus geniculatis. Laminis genitalibus margine interno rectis et fere usque ad apicem contiguis; stylis genitalibus prope genu denticulo laterali distincto armatis, apice subulatis.
- 2 (3). Statura majore; macula media nigra hypopygii a margine postico segmenti dorsalis ultimi abdominis remota et paullo pone lineam fictam inter maculas duas laterales ducendam posita; laminis genitalibus apice rotundato-truncatis. Homelytris abbreviatis $\frac{1}{4}$ longioribus quam latioribus; parte apicali stylorum genitalium parte basali $\frac{1}{4}$ longiore, apicem versus subrecta. Long. 4—4 $\frac{1}{2}$ mill. — — — *D. impudica* Horv.
- 3 (2). Statura minore (2 $\frac{3}{4}$ —3 $\frac{3}{4}$ mill.); macula media nigra hypopygii marginem posticum segmenti dorsalis ultimi abdominis tangente et in linea ficta inter maculas duas laterales ducenda posita; laminis genitalibus apice rotundatis.

- 4 (5). Major; vertice mox ante medium plerumque maculis duabus transversis nigris vel nigro-fuscis notato; homelytris abbreviatis latitudine $1\frac{1}{2}$ longioribus, segmenta quatuor ultima dorsalia abdominis detecta relinquenteribus; parte apicali stylorum genitalium parti basali longitudine subaequali, apicem versus recta. Long. $3\frac{1}{2}$ — $3\frac{3}{4}$ mill. *D. stylata* BOH.

5 (4). Minor; vertice maculis anteapicalibus transversis nigris destituto; homelytris abbreviatis vix longioribus quam latioribus, segmenta $4\frac{1}{2}$ ultima dorsi abdominis haud tegentibus; parte apicali stylorum genitalium parte basali fere $1\frac{1}{2}$ longiore, apicem versus leviter curvata. Long. $2\frac{3}{4}$ — 3 mill. — — — — — *D. exilis* n. sp.

6 (1). Valvula genitali segmento ultimo ventrali æquilonga vel paullo breviore; laminis genitalibus segmento hoc saltem triplo longioribus; stylis genitalibus arcuatis.

7 (14). Laminis genitalibus segmento ultimo ventrali ad summum triplo longioribus, pone apicem hypopygii haud vel parum extensis; stylis genitalibus denticulo minuto lateraliter instructis, apice acutis, haud truncatis, nec recurvis.

8 (9). Macula media nigra hypopygii marginem posticum segmenti dorsalis ultimi abdominis tangente et in linea ficta inter maculas duas laterales ducenda posita; laminis genitalibus intus pone medium rotundato-obliquatis, divergentibus, apice angulato-rotundatis. Long. $3\frac{1}{4}$ — $3\frac{1}{2}$ mill. *D. homophyla* FLOR.

9 (8). Macula media nigra hypopygii a margine postico segmenti dorsalis ultimi abdominis remota et pone lineam fictam inter maculas duas laterales ducendam posita; laminis genitalibus apice rotundatis.

10 (11). Homelytris abbreviatis vix longioribus quam latioribus, segmenta $4\frac{1}{2}$ ultima dorsalia abdominis detecta relinquenteribus; laminis genitalibus segmento ultimo ventrali paulo plus quam duplo longioribus, apice hiscentibus et divaricatim rotundatis. Long. 3 — $3\frac{1}{2}$ mill. *D. paludosa* MELICH.

11 (10). Homelytris abbreviatis saltem $\frac{1}{3}$ longioribus quam latioribus, segmenta quatuor ultima dorsi abdominis haud tegentibus; laminis genitalibus segmento ultimo ventrali triplo longioribus, intus usque ad apicem contignis.

12 (13). Statura latiuscula; vertice pronoto $1\frac{1}{2}$ et quam lateribus suis $\frac{1}{3}$ longiore; clypeo et loris plerumque totis vel fere totis nigris; homelytris abbreviatis latitudine fere dimidio longioribus; stylis genitalibus fortiter curvatis, denticulo lateraliter circiter in medio styli positio, tuberculo basali apice profunde fisso. Long. 3 — $3\frac{1}{2}$ mill. — *D. concors* n. sp.

13 (12). Statura angustiore; vertice pronoto fere $1\frac{1}{4}$ et quam lateribus suis $\frac{2}{3}$ longiore; clypeo et loris (apice illius excepto) pallidis; homelytris $\frac{1}{3}$ longioribus quam latioribus; stylis genitalibus leviter curvatis, denticulo lateraliter in triente apicali positio, tuberculo basali apice integro. Long. $3\frac{1}{4}$ — $3\frac{1}{2}$ mill. — — — — — *D. salina* n. sp.

Feminæ.

- 1 (10). Segmento ultimo ventrali postice integro, medio haud exciso.

2 (7). Margine postico segmenti ventralis ultimi recto vel utrinque levissime sinuato, angulis lateralibus obtuse rotundatis, sed distinctis.

3 (4). Statura majore; margine postico segmenti ventralis ultimi recto. Home-
lytris abbreviatis $\frac{1}{4}$ longioribus quam latioribus. Long. $5\frac{1}{2}$ — $5\frac{3}{4}$ mill.
D. impudica Horv.

4 (3). Statura minore ($3\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{3}$ mill.); segmento ultimo ventrali postice utrinque subsinuato et medio levissime producto.

5 (6). Major; vertice mox ante medium plerumque maculis duabus transver-
sis nigris vel fuscis signato; homelytris abbreviatis latitudine $\frac{1}{5}$ lon-
gioribus, segmenta quatuor ultima dorsi abdominis haud tegentibus.
Long. 4— $4\frac{1}{3}$ mill. — — — — — *D. stylata* Boh.

6 (5). Minor; vertice maculis anteapicalibus transversis nigris destituto; ho-
melytris abbreviatis vix longioribus quam latioribus, segmenta $4\frac{1}{2}$
ultima dorsalia abdominis detecta relinquenter. Long. $3\frac{1}{2}$ —4 mill.
D. exilis n. sp.

7 (2). Segmento ultimo ventrali postice rotundato-producto, angulis lateralibus nullis.

8 (9). Vertice pronoto fere $\frac{1}{4}$ longiore, saepissime macula subbasali media nigro-fusca vel fuscescente notato; clypeo et loris nunquam totis nigris;
femoribus anterioribus pallidis, irregulariter nigro-fasciatis; segmento ultimo ventrali parabolico, marginibus lateralibus sensim arcuatis.
Long. $4\frac{1}{4}$ — $4\frac{3}{4}$ mill. — — — — — *D. homophyla* FLOR.

9 (8). Vertice pronoto $\frac{1}{6}$ longiore, macula media subbasali nigra vel fusca
destituto; clypeo toto vel fere toto, plerumque etiam loris nigris;
femoribus anterioribus basin versus nigris; segmento ultimo ventrali
apice latiuscula rotundato, marginibus lateralibus rectis vel subrectis.
Long. $4\frac{1}{4}$ — $4\frac{1}{2}$ mill. — — — — — *D. concors* n. sp.

10 (1). Segmento ultimo ventrali postice exciso.

11 (14). Statura minore (4— $4\frac{3}{4}$ mill.); segmento ultimo ventrali postice rotun-
dato-exciso, angulis lateralibus obtuse rotundatis.

12 (13). Statura angusta; homelytris abbreviatis latitudine $\frac{1}{3}$ longioribus, seg-
menta quatuor ultima dorsi abdominis detecta relinquenter; excisione
media segmenti ventralis ultimi latiuscula et minus profunda. Long.
 $4\frac{1}{2}$ — $4\frac{3}{4}$ mill. — — — — — *D. salina* n. sp.

1. Doratura impudica Horv.

(Tab. XVII. fig. 1 et 5.)

Doratura impudica Horv. Term. Füz. XX. p. 629. 16. (1897.)

Hungaria. Gallia (Mus. Hung.); Hercegovina: Nevesinje; Austria: Goricia (Coll. HENSCH); Asia minor: Konia (Mus. Vienn.).

Ad hanc speciem pertinent verisimiliter etiam specimenia majora a Dom. J. EDWARDS (Hem. Hom. Brit. Isl. p. 130) sub nomine speciei sequentis e Britannia commemorata.

2. Doratura stylata Boh.

(Tab. XVII. fig. 2 et 6.)

Athysanus stylatus BOH. Vet.-Ak. Handl. 1847. p. 31. 5. (1849); KIRSCHB. Athys. Geg. Wiesbad. p. 14. 18. (1858).

Jassus (Athysanus) stylatus FLOR Rhynch. Livil. II. p. 273. 1. (1861); MARSHALL Ent. Monthl. Mag. III. p. 10. 15. (1866); KIRSCHB. Cicad. p. 123. 77. (1868).
Jassus stylatus THOMS. Opusc. ent. I. p. 58. 27. (1869.)

Doratura stylata SAHLE, Finland, Skand. Cicad. p. 292. 1. (1871); SCOTT Ent. Monthl. Mag. XI. p. 148. 1. (1874); IVANOFF Trudy Charkowsk. Univers. XIX. p. 62. (1885); EDW. Trans. Ent. Soc. Lond. 1888. p. 28. 1; MELICHAR Cicad. Mittel-Eur. p. 210. 1. tab. 10. fig. 17—19 et 21—22. (1896); EDW. Heim. Hom. Brit. Isl. p. 129. 1. tab. 15. fig. 4. (1896.)

Europa fere tota, Sibiria (Mus. Hung.), Turkestan (OSCHANIN), Tunisia (MELICHAR).

3. *Doratura exilis* n. sp.

(Tab. XVII. fig. 3 et 7.)

Oblonga. pallide griseo-testacea, nitida; vertice pronoto $\frac{1}{4}$ longiore, medio latitudine sua basali inter oculos paullo ($\frac{1}{7}$) breviore et quam lateribus suis $\frac{1}{3}$ longiore, punctis tribus vel quinque marginalibus anticis, saepe etiam punctis duobus minutis subbasalibus nigris et interdum macula media subbasali fusca vel nigro-fusca notato; facie transversim nigro-bifasciata; fronte $\frac{1}{4}$ longiore quam latiore, macula media transversa mar-

ginis superioris hujus vittulaque apicali clypei nigris; pronoto longitudine sua triplo latiore, saepe vitta mediana fuscenscente per scutellum continuata signato; homelytris abbreviatis, vix longioribus quam latioribus, segmenta $4\frac{1}{2}$ ultima dorsalia abdominis detecta relinquenter, coriaceis, apice rotundato-truncatis, sutura clavi et areolis brevissimis apicalibus, interdum etiam anteapicalibus nigro-fuscis vel saltem leviter infuscatis; homelytris rarissime (φ) completis, subhyalinis, apicem segmenti genitalis sub-superantibus, areolis apicalibus paulo fumatis; dorso abdominis interrupte nigro-lineato et seriatim nigro-punctato; segmentis ventralibus late nigro-fasciatis; femoribus anterioribus irregulariter nigro-biannulatis, femoribus posticis tibiisque omnibus intus anguste nigro-vittatis.

σ . Hypopygio segmento ultimo dorsali abdominis æquilongo, apice vix exciso, nigro-trimaculato, macula media marginem posticum segmenti dorsalis ultimi tangente et in linea ficta inter maculas duas laterales duocunda posita, lateribus inflexis, late rotundatis; valvula genitali brevisima, retracta, postice arcuata; laminis genitalibus segmento ultimo ventrali æquilongis, pone apicem hypopygii vix extensis, margine interno rectis et fere usque ad apicem contiguis, latis, apice rotundatis, margine externo subrectis; stylis genitalibus geniculatis, prope genu denticulo lateralí distincto armatis, parte apicali parte basali fere $\frac{1}{3}$ longiore, apicem versus leviter curvata et acuminata. Long. $2\frac{3}{4}$ —3 mill.

φ . Vittula basali segmenti dorsalis ultimi abdominis lineaque mediana superiore segmenti genitalis nigris; segmento ventrali ultimo segmento penultimo fere duplo longiore, postice utrinque subsinuato et medio levissime producto, angulis lateralibus obtuse rotundatis; vagina rufo-testacea, segmento ultimo ventrali triplo longiore, apice tertia sua parte exserta. Long. $3\frac{1}{2}$ —4 mill.

Hungaria (frequens); Serbia: Niš, Kutina, Sv. Petka, Pirot (Mus. Hung.); Bosnia: Uvac; Austria: Goricia (Coll. HENSCH); Sibiria: Omsk (Mus. Hung.).

Species haec, hucusque cum *D. stylata* Boh. confusa, verisimiliter magnam partem Europæ inhabitat.

D. stylatae maxime affinis et simillima, sed statura minore, vertice maculis duabus transversis anteapicalibus nigris semper destituto, homelytris incompletis magis abbreviatis structuraque stylorum genitalium maris distinguenda.

4. *Doratura paludosa* MELICH.

(Tab. XVII. fig. 10, 13 et 17.)

Doratura paludosa MELICHAR Wien. Ent. Zeit. XVI. p. 70. 3. (1897.)

Hungaria : Novi ; Dalmatia : Arbe (Mus. Hung.) ; Hercegovina : Trebinje. Bilek. Domanović ; Austria meridionalis : Monfalcone. Goricia (Coll. HENSCH et MELICHAR).

5. *Doratura homophyla* FLOR.

(Tab. XVII. fig. 4, 8 et 9.)

Jassus (Athysanus) homophylus FLOR Rhynch. Livil. II. p. 276. 2. (1861) ; KIRSCHB. Cicad. p. 123. 78. (1868.)

Jassus homophylus THOMS. Opusc. ent. I. p. 57. 26. (1869.)

Doratura homophyla SAHLB. Finland. Skand. Cicad. p. 293. 2. (1871) ; IVANOFF Trudy Charkowsk. Univers. XIX. p. 62. (1885) ; MELICHAR Cicad. Mittel.-Eur. p. 211. 2. tab. 10. fig. 20 et 23—25. (1896.)

Europa fere tota. Sibiria occidentalis (Mus. Hung.). Turkestan (OSCHANIN).

6. *Doratura concors* n. sp.

(Tab. XVII. fig. 11, 12 et 16.)

Oblonga, pallide flavo-testacea, nitida; vertice pronoto $\frac{1}{6}$ longiore, medio latitudine sua basali interoculari $\frac{1}{5}$ breviore et quam lateribus suis $\frac{1}{3}$ longiore, punctis tribus vel quinque marginalibus anticis, plerumque etiam punctis minutissimis duobus vel quatuor subbasalibus nigris notato; fasciis duabus transversis faciei, margine superiore frontis medio clypeo-que toto vel fere toto, saepissime etiam loris nigris; fronte latitudine sua fere dimidio longiore; pronoto triplo latiore quam longiore; homelytris abbreviatis, fere dimidio longioribus quam latioribus, segmenta quatuor ultima dorsi abdominis haud tegentibus, coriaceis, pallide flavo-virentibus, apice rotundato-truncatis, areolis brevissimis apicalibus et interdum etiam sutura clavi fuscescentibus; dorso abdominis interrupte nigro-lineato et seriatim nigro-punctato; corpore subtus nigro, incisuris pectoris margine-que postico segmentorum ventralium anguste flavis; pedibus pallidis, coxis et femoribus anterioribus magnam ad partem nigris, his apicem versus semper pallidis, femoribus posticis tibiisque omnibus intus nigro-lineatis, articulis tarsorum apice nigris.

♂. Hypopygio segmento ultimo dorsali abdominis fere dimidio longiore, superne leviter exciso, nigro-trimaculato, macula media subquadrata a margine postico segmenti dorsalis ultimi remota et pone lineam fictam

inter maculas duas laterales ducendam posita, lobis lateralibus inflexis, subrectis; valvula genitali segmento ultimo ventrali subbreviore, obtuse triangulari, limbo angusto excepto nigra; laminis genitalibus valvula hac triplo longioribus, pone apicem hypopygii paullo extensis, latis, margine interno rectis et usque ad apicem contiguis, apice rotundatis, margine exteriore leviter sinuatis; stylis genitalibus fortiter arcuatiss, denticulo laterali minuto, in medio styli posito instructis, tuberculo basali apice profunde fisso. Long. 3— $3\frac{1}{2}$ mill.

♀. Vittula basali segmenti dorsalis ultimi abdominis lineaque mediana superiore segmenti genitalis nigris; segmento ultimo ventrali segmento penultimo duplo longiore, postice rotundato-producto, lateribus rectis vel subrectis, angulis lateralibus nullis; valvulis genitalibus pallidis; vagina rufo-testacea, segmento ultimo ventrali fere triplo longiore, apice tertia fere sua parte exserta. Long. $4\frac{1}{4}$ — $4\frac{1}{2}$ mill.

Hungaria: Budapest, Budaörs, Breze; Austria meridionalis: Tolmein (Mus. Hung.); Hercegovina: Bilek (Coll. HENSCH).

D. homophylae FLOR affinis, sed corpore subtus cum femoribus anterioribus magnam ad partem nigro, vertice minus producto et structura partium apicalium abdominis distincta. Mas a mare *D. homophylae* macula media nigra hypopygii a margine postico segmenti dorsalis ultimi abdominis remota, laminis genitalibus margine interno rectis et usque ad apicem contiguis stylisque genitalibus tuberculo basali apice bifido et denticulo laterali in medio styli posito praeditis differt. Femina feminæ *D. homophylae* simillima et ægre distinguenda.

7. Doratura salina n. sp.

(Tab. XVII. fig. 14 et 18.)

Oblongo-elongata, supra aureo-virens (in vita) vel pallide griseo-testacea (post mortem), nitida; vertice pronoto fere $\frac{1}{4}$ longiore, medio latitudine sua basali inter oculos $\frac{1}{4}$ breviore et quam lateribus suis $\frac{2}{3}$ longiore, punctis tribus vel quinque marginalibus anticis, sæpe etiam punctis duobus minutis subbasalibus nigris notato; facie transversim nigro-bifasciata; fronte latitudine sua superiore $\frac{2}{7}$ longiore, margine superiore hujus dimidioque apicali clypei nigris; pronoto longitudine sua triplo latiore; homelytris abbreviatis, $\frac{1}{3}$ longioribus quam latioribus, segmenta quatuor ultima dorsi abdominis detecta relinquenteribus, coriaceis, plerumque pallide flavo-virentibus (post mortem), apice rotundato-truncatis, areolis apicalibus brevissimis, fuscescentibus; dorso abdominis interrupte nigro-lineato et seriatim nigro-punctato; corpore subtus cuin pedibus pallide griseo-testaceo; pectore nigro, incisuris anguste pallidis;

femoribus anterioribus irregulariter nigro-bifasciatis, femoribus posticis tibiisque omnibus intus nigro-vittatis.

♂. Dorso abdominis lineis longitudinalibus sex, plus minusve interruptis, nigris signato, lineis duabus mediis approximatis; hypopygio segmento ultimo dorsali abdominis dimidio longiore, supra distinete exciso, nigro-trimaculato, macula media a margine postico segmenti dorsalis ultimi remota et pone lineam fictam inter maculas duas laterales ducendam posita, lobis lateralibus inflexis, convexis, late rotundatis; ventre nigro, margine postico segmentorum angustissime pallidis; valvula genitali segmento ultimo ventrali æquilonga, breviter triangulari, apice obtusa; laminis genitalibus valvula hac triplo longioribus, pone apicem hypopygii haud vel vix porrectis, latis, margine interno rectis et usque ad apicem contiguis, apice rotundatis, margine exteriore levissime sinuatis; stylis genitalibus leviter arcuatis, in triente apicali denticulo laterali instructis et apice acutis. Long. $3\frac{1}{4}$ — $3\frac{1}{2}$ mill.

♀. Dorso abdominis lineis longitudinalibus quatuor, utrinque binis lateralibus, interruptis, saepe sat obsoletis, segmento ultimo hujus vittula media postice abbreviata segmentoque genitali superne linea mediana percurrente nigris notatis; segmentis ventralibus basi nigris, segmento ultimo segmento penultimo duplo longiore, medio nigro-vittato, postice distinete sinuato, angulis lateralibus obtuse rotundatis; vagina segmento hoc triplo et $1\frac{1}{4}$ longiore, apice tertia sua parte exserta. Long. $4\frac{1}{2}$ — $4\frac{3}{4}$ mill.

Hungaria orientalis: Szamosfalva, Torda, Kolozs, Szék (Mus. Hung.).
Habitat in locis salinis.

Statura angusta ab omnibus congenericis distineta. Ceteroquin speciei præcedenti nonnihil affinis, sed vertice paullo longiore, clypeo et loris (apice illius excepto) pallidis, homelytris incompletis nonnihil brevioribus, structura stylorum genitalium maris, nec non segmento ultimo ventrali feminæ postice sinuato divergit.

8. *Doratura heterophyla* Horv.

(Tab. XVII. fig. 15 et 19.)

Doratura heterophyla Horv. Ann. Mus. Hung. I. p. 22. 67. (1903.)

Hungaria meridionalis, Serbia (Mus. Hung.).

*

Nota. — *Doratura heros* MELICH., e Persia descripta (Annuaire du Musée Zoologique de l'Académie Impériale des Sciences de St.-Pétersbourg. VII. 1902. p. 126. 52. tab. 5. fig. 8.), mihi ignota mansit; sed suspicor, speciem hanc fronte latiore, apice haud emarginata homelytrisque postice recte truncatis et areolis apicalibus destitutis forsitan ad aliud genus pertinere.

EXPLICATIO TABULAE XVII.

Fig. 1. *Doratura impudica* HORV. ♀. Pars apicalis ventris.

“ 2.	“	<i>stylata</i> BOH. ♀.	“	“	“
“ 3.	“	<i>exilis</i> n. sp. ♀.	“	“	“
“ 4.	“	<i>homophyla</i> FLOR. ♀.	“	“	“
“ 5.	“	<i>impudica</i> HORV. ♂. Stylus genitalis sinister.			
“ 6.	“	<i>stylata</i> BOH. ♂.	“	“	“
“ 7.	“	<i>exilis</i> n. sp. ♂.	“	“	“
- “ 8.	“	<i>homophyla</i> FLOR. ♂.	“	“	“
“ 9.	“	“ “ ♂. Laminæ genitales.			
“ 10.	“	<i>paludosa</i> MELICH. ♂.	“	“	
“ 11.	“	<i>concors</i> n. sp. ♂.	“	“	
“ 12.	“	“ “ “ ♂. Stylus genitalis sinister.			
“ 13.	“	<i>paludosa</i> MELICH. ♂.	“	“	“
“ 14.	“	<i>salina</i> n. sp. ♂.	“	“	“
“ 15.	“	<i>heterophyla</i> HORV. ♂.	“	“	“
“ 16.	“	<i>concors</i> n. sp. ♀. Pars apicalis ventris.			
“ 17.	“	<i>paludosa</i> MELICH. ♀.	“	“	“
“ 18.	“	<i>salina</i> n. sp. ♀.	“	“	“
“ 19.	“	<i>heterophyla</i> HORV. ♀.	“	“	“

